

Resălbătirea în România

Amenajarea teritoriului

*Parcul Național Domogled, Carpații Meridionali.
Vlad Cvașa/Rewilding Europe*

Principalele subiecte

- Destinația terenurilor și reglementările privind amenajarea teritoriului
- Autorizații de construire / demolare
- Evaluări de mediu
- Drepturi de pășunat
- Îndepărtarea barajelor

Concluzii Cheie

- 1 Practicienii trebuie să obțină informații privind clasificarea terenurilor și utilizările permise în zona propusă înainte de a întreprinde orice acțiune.
- 2 În general, este necesar să se solicite o autorizație de construire/demolare pentru a întreprinde lucrări de amenajare într-un peisaj resălbăticit.
- 3 O evaluare a impactului asupra mediului poate fi necesară înainte de a întreprinde orice lucrări de amenajare. În siturile Natura 2000, poate fi necesară efectuarea unei evaluări adecvate în cadrul procedurii EIM.
- 4 Drepturile de pășunat pot fi obținute prin intermediul unui acord, însă acestea sunt supuse oricăror amenajamente pastorale existente.
- 5 Proprietarul unui baraj este responsabil pentru toate cheltuielile legate de dezafectarea și îndepărtarea barajului, precum și pentru a se asigura că nu sunt cauzate daune terenurilor învecinate sau mediului.

Cuprins

1.	Considerații generale privind amenajarea terenurilor resălbăticate	2
2.	Care sunt principalele reglementări în domeniul amenajării teritoriului?	2
2.1	Planul urbanistic general și reglementările aferente („PUG”) ..	2
2.2	Planul urbanistic zonal și reglementările aferente („PUZ”)	3
2.3	Planul urbanistic de detaliu („PUD”)	3
3.	Clasificarea terenurilor și destinațiile permise	3
3.1	Destinații permise	3
3.2	Este posibilă modificarea clasificării terenurilor și a destinațiilor permise?	3
4.	Structuri create de om	4
4.1	Care este procedura de solicitare a unei autorizații de construire / demolare?	4
4.2	Când este necesară o autorizație de construire / demolare? ..	5
4.3	Situații în care nu este necesară o autorizație de construire / demolare	6
4.4	Înscrierea în Cartea Funciară	6
5.	Ce reglementări de mediu trebuie luate în considerare?	8
5.1	Evaluarea impactului asupra mediului („EIM”)	8
5.2	Când este necesară EIM?	8
5.3	Cum se stabilește dacă EIM este necesară?	9
5.4	Procedura EIM	10
5.5	Există proceduri de evaluare aplicabile proiectelor de resălbătire în ariile protejate?	10
6.	Drepturi de pășunat	14
6.1	Cum sunt reglementate drepturile de pășunat?	15
6.2	Cum se obțin drepturile de pășunat?	15
7.	Dam removal	16
7.1	Ce este un baraj?	16
7.2	Autorizații suplimentare și EIM	16
7.3	Posibile obligații de luat în considerare	17

1. Considerații generale privind amenajarea terenurilor resălbăticate

Primul pas pe care trebuie să îl faceți atunci când amenajați un peisaj de resălbătire este să obțineți informații privind reglementările de amenajare a teritoriului aplicabile terenului: Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul¹ și Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții² („**Legea construcțiilor**”). Aceste reglementări descriu acțiunile și măsurile care trebuie puse în aplicare și respectate pentru o anumită zonă și identifică normele specifice aplicabile construcțiilor și amenajării teritoriului.

De asemenea, este recomandabil să se identifice autoritățile publice competente care urmează să fie contactate. De exemplu, montarea unui gard, schimbarea destinației unui teren sau îndepărtarea unui mic baraj pot necesita licențe sau permise din partea anumitor autorități.

Această notă informativă oferă o imagine de ansamblu privind aspectele care trebuie luate în considerare atunci când se amenajează terenuri pentru resălbătire, dar vă recomandăm insistent să verificați cerințele pentru fiecare caz în parte. Mai jos regăsiți o listă de aspecte preliminare care trebuie luate în considerare înainte de a lua orice decizie privind activitățile de resălbătire:

- Care sunt destinațiile permise ale terenului?
- Este obligatoriu să urmați un proces de autorizare prealabil pentru fiecare activitate planificată?
- Există și alte proceduri obligatorii aplicabile proiectului?

2. Care sunt principalele reglementări în domeniul amenajării teritoriului?

Pentru a înțelege destinațiile permise ale terenului pentru o anumită suprafață de teren, este necesară consultarea reglementărilor aplicabile în domeniul amenajării teritoriului. Acestea stabilesc destinațiile și activitățile permise pentru o anumită zonă și identifică normele aplicabile pentru construcții/amenajare.

Există trei niveluri de reglementări pentru amenajarea teritoriului, fiecare cu un plan urbanistic corespunzător, după cum urmează:

- Cel mai larg: nivelul întregii unități administrativ-teritoriale (e.g., oraș, municipiu/ comună, județ);
- Intermediar: nivelul unei anumite zone; și
- Cel mai restrâns: nivelul unei parcele de teren.

2.1 Planul urbanistic general și reglementările aferente („PUG”)

La cel mai larg nivel, PUG este un instrument de planificare strategică și operațională, reprezentând

baza legală pentru realizarea oricărui programe și acțiuni de dezvoltare.

PUG include reglementări referitoare la aspecte precum:

- Delimitarea zonei construite și modul în care pot fi utilizate terenurile din această zonă;
- Regimurile de proprietate și de transfer al terenurilor;
- Zonele protejate / zonele istorice / siturile arheologice;

3. Clasificarea terenurilor și destinațiile permise

În conformitate cu fiecare PUG, o zonă se poate încadra în una dintre următoarele două categorii:

- Teren intravilan sau teren situat în zona construită: teren situat în perimetrul urban sau rural al orașului; sau
- Teren extravilan sau teren situat în afara zonei construite: teren exclus din zona construită. Amenajarea pe terenurile extravilane este în general interzisă.

De obicei, activitățile de resălbăticire vor avea loc pe terenuri extravilane, astfel încât recomandăm cu tărie să se evalueze regimul din zona în care vor avea loc activitățile de resălbăticire înainte de a începe orice lucrări de amenajare. Este important să

- Zonele de risc natural stabilite și declarate ca atare prin lege; sau
- Măsurile specifice privind prevenirea riscurilor, utilizarea terenurilor și amenajarea în zonele de risc.

2.2 Planul urbanistic zonal și reglementările aferente („PUZ”)

La nivel intermediar, un PUZ reprezintă o reglementare specifică detaliată pentru o anumită zonă și acoperă modul în care sunt organizate străzile, specificul destinației terenurilor, situația

juridică care reglementează terenurile³ și transferurile de terenuri. Un PUZ identifică, de asemenea, zonele din jurul monumentelor istorice, care sunt reglementate de cadre juridice diferite.

2.3 Planul urbanistic de detaliu („PUD”)

La cel mai restrâns nivel, PUD se aplică unei anumite parcele de teren și stabilește norme în legătură cu parcelele învecinate. Acesta poate stabili anumiți parametri precum limitele aprobate ale terenului, procentul de ocupare a terenului sau accesul la teren etc.

se cunoască regimul aplicabil terenului și domeniul de aplicare al oricărui lucrări preconizate pentru a stabili ce formalități vor fi necesare astfel încât construcția să fie permisă.

3.1 Destinații permise

În funcție de scopul său, un PUZ poate atribui terenului următoarele destinații:

- Teren cu destinație agricolă, în care sunt incluse pășunile;⁴
- Teren cu destinație forestieră;
- Teren aflat permanent sub ape;

- Teren din intravilan, corespunzător zonei construite; sau
- Teren cu destinație specială⁵, care include plaje, rezervații naturale, monumente naturale, situri arheologice și istorice.

3.2 Este posibilă modificarea clasificării terenurilor și a destinațiilor permise?

Deși este posibil să nu fie permisă modificarea clasificării terenurilor, este posibilă modificarea destinației desemnate a terenurilor prin urmarea procedurii de mai jos.

Scoaterea terenului din circuitul agricol sau forestier (astfel cum este menționat în PUZ)

Există două regimuri în funcție de locul în care este situat terenul. Dacă se află în:

- Intravilan sau în zona construită, terenul desemnat cu destinație agricolă sau forestieră devine construibil, i.e., este scos din circuitul agricol sau forestier odată cu eliberarea autorizației de construire. Această modificarea a destinației nu necesită nicio formalitate sau autorizație privind amenajarea teritoriului.
- Extravilan sau în afara zonei construite, terenurile cu destinație agricolă sau forestieră pot fi scoase din circuitul agricol sau forestier

4. Structuri create de om

Deși se dorește ca activitățile de resălbăticire să presupună o intervenție umană minimă, pot exista situații în care este de dorit să se construiască structuri artificiale. În această secțiune dorim să oferim o prezentare generală a principalelor considerente care trebuie avute în vedere atunci când se creează structuri artificiale în peisajele de resălbăticire.

Ca parte a activităților de amenajarea în contextul resălbăticirii, acțiuni precum montarea de garduri, îndepărtarea sârmei ghimpate, construirea unei ascunzători sau transformarea unei clădiri agricole

temporar (pentru perioade care nu depășesc 2 ani, cu posibilitatea de a fi prelungite cu încă 2 ani dacă se justifică) sau definitiv (pentru perioade care depășesc 2 ani) și sunt supuse plății unor taxe specifice. Această scoatere a terenului din circuitul agricol sau forestier este solicitată de beneficiar autorității competente. De exemplu, pentru a construi sere sau pepiniere.

Modificarea destinației terenului (e.g., din teren agricol în teren construibil) se face pe baza deciziei privind scoaterea din circuitul agricol emisă de consiliul local din zona în care se află situat terenul, la solicitarea beneficiarului.

Pentru activitățile de resălbăticire, acest lucru poate fi relevant în următoarele cazuri:

Într-un centru educațional sunt exemple uzuale de operațiuni de dezvoltare care pot necesita o procedură de autorizare / eliberarea unei autorizații. Rețineți că normele aplicabile construcției de structuri se aplică și demolării acestora. Prin urmare, înainte de demontarea sau demolarea oricărei structuri create de om, este necesar să se îndeplinească formalitățile necesare (e.g., obținerea autorizației de demolare, dacă este necesar).

În general, este recomandabil să discutați cu autoritățile competente în ceea ce privește construcția/demolarea planificată, deoarece acestea

- Proprietarul terenului decide să înceteze activitatea agricolă și să resălbăticască terenul fără niciun plan de construcție. În acest caz, terenul își păstrează categoria de folosință inițială, probabil agricolă;
- În cazul în care se efectuează lucrări de împădurire pe *terenuri cu destinație forestieră*, terenul își va păstra această categorie de folosință (pentru detalii suplimentare, consultați documentul *Resălbăticirea în România: Gestionarea pădurilor și a terenurilor împădurite*); și
- În cazul în care lucrările de împădurire sunt efectuate pe *terenuri cu destinație agricolă*, terenul va trebui să fie reclasificat ca *teren cu destinație forestieră*.

vă pot ajuta să înțelegeți mai bine cerințele formale aplicabile proiectului, în special indicând dacă un astfel de proiect necesită o autorizație de construire/demolare.

4.1 Care este procedura de solicitare a unei autorizații de construire / demolare?

Primul pas pentru obținerea unei autorizații de construire / demolare este obținerea unui certificat de urbanism, care este obligatoriu atât pentru lucrări de construcție, cât și pentru lucrări de

demolare. Acest document este eliberat de primăria competentă⁶ la solicitarea beneficiarului.

Acesta conține informații pentru solicitant cu privire la regimul juridic, economic și tehnic aplicabil proprietății, precum și condițiile care trebuie îndeplinite pentru a obține o autorizație de construire, astfel încât lucrările să poată începe.⁷

Rețineți că certificatul de urbanism nu reprezintă în sine autorizația de construire/demolare, ceea ce înseamnă că nu dă dreptul beneficiarului său să înceapă orice lucrări. Mai degrabă, acesta este o condiție prealabilă pentru eliberarea autorizației de construire/demolare.

Certificatul de urbanism se eliberează în termen de 30 de zile de la înregistrarea cererii. Perioada de valabilitate a certificatului de urbanism este stabilită de autoritatea emitentă, în funcție de importanța zonei respective și a investiției.

După eliberarea certificatului de urbanism, practicianul va trebui să solicite autorizația de construire/demolare. Această autorizație este documentul care dă dreptul beneficiarului său să înceapă lucrările prevăzute.

Autoritatea care emite autorizația de construire/demolare stabilește perioada de valabilitate a autorizației, care poate fi de maximum 24 de luni de la data emiterii acesteia. În această perioadă, beneficiarul trebuie să înceapă lucrările prevăzute. În cazul în care lucrările încep în

termenul stabilit, valabilitatea autorizației de construire se prelungește pentru întreaga perioadă a lucrărilor prevăzute care fac obiectul autorizației.

Autorizația este eliberată în termen de 30 de zile de la înregistrarea cererii (inclusiv a documentației solicitate) la autoritatea competentă. În practică, există mai multe discuții preliminare cu autoritățile înainte de depunerea cererii pentru autorizația de construire, pentru a se asigura că este depusă documentația corectă și completă.⁸

În caz de demolare, dezafectare sau demontare, integrală sau parțială, a clădirilor și a instalațiilor aferente, a instalațiilor și echipamentelor tehnologice, de închidere a carierelor și exploatărilor de suprafață și subterane, precum și a oricăror alte instalații, este necesară **o autorizație de demolare**. Procesul de obținere a unei autorizații de demolare este similar cu cel prevăzut pentru obținerea unei autorizații de construire.

4.2 Când este necesară o autorizație de construire / demolare?

Deși activitățile de resălbăticire ar trebui să presupună o intervenție umană minimă, în cazul în care un proiect de resălbăticire implică operațiuni de dezvoltare urbană, cum ar fi construcția, demolarea, modificarea destinației terenului, poate fi necesară o autorizație de construire / demolare.

Iată câteva exemple care ar necesita o astfel de procedură:

- **Pentru a instala o cabană care să fie utilizată în scop de ecoturism.** Legea construcțiilor prevede necesitatea unei autorizații de construire pentru construcțiile temporare, cum ar fi cabane, chioșcuri, cabine etc. Această cerință este obligatorie indiferent de natura materialelor utilizate pentru a construi o astfel de cabană. În acest caz, nu este necesar ca solicitantul să dețină un drept de proprietate asupra terenului, ci poate obține autorizația de construire pe baza dreptului de utilizare a terenului (e.g., prin intermediul unui contract de locație/închiriere) și a consimțământului proprietarului terenului (pentru mai multe informații privind drepturile de proprietate, consultați documentul *Resălbăticirea în România: Obținerea și protejarea terenurilor sălbatice*);
- **Montarea sau îndepărtarea gardurilor de orice fel;**
- **Transformarea clădirilor agricole într-un centru de vizitare/educațional:** ar fi necesară o autorizație de construire dacă modificarea destinației terenului ar presupune lucrări de construcție pentru care legea impune o astfel de autorizație; sau
- **Crearea unui camping cu câteva cabane de lemn.**

4.3 Situații în care nu este necesară o autorizație de construire / demolare

Anumite lucrări care, în general, nu afectează structura sau aspectul arhitectural al construcțiilor pot fi efectuate fără o autorizație de construire / demolare.⁹

În contextul resălbățirii, vă prezentăm mai jos câteva exemple uzuale:

- Repararea gardurilor, acoperișurilor, copertinelor sau teraselor, în cazul în care astfel de lucrări nu afectează forma sau materialul structurii; sau
- Vopsirea și colorarea în aer liber, numai în cazul în care elementele frontale și culorile clădirilor nu sunt modificate.

4.4 Înscrierea în Cartea Funciară

Ca o concluzie finală, practicienii ar trebui să fie conștienți de faptul că dreptul de proprietate asupra construcțiilor trebuie să fie înscris în Cartea Funciară pentru a asigura opozabilitatea față de terți. Înscrierile în Cartea Funciară nu garantează un titlu valabil. Pentru mai multe informații privind obligațiile de înscriere, consultați documentul:

Resălbățirea în România: Obținerea și protejarea terenurilor sălbatice.

*Priveliștea asupra sitului Natura 2000 Munții Țarcu, Carpații Meridionali.
Florian Möllers / Rewilding Europe*

Exemplu

Proprietarul A a cumpărat o proprietate mixtă: o parte este teren arabil (utilizat pentru cultivarea culturilor), o parte este pășune unde pasc oile, iar o parte este turbărie cu statut protejat datorită valorii sale ecologice în regiune. Lângă turbărie, o pădure formată din specii indigene a fost invadată de eucalipti proveniți de la o plantație comercială din apropiere. În apropierea pășunilor, există un mic baraj alimentat de un pârâu care traversează proprietatea. Fostul proprietar a folosit barajul pentru irigații și ca sursă de apă pentru animale. Există, de asemenea, o casă cu 5 dormitoare, care a fost reședința fostului proprietar. Proprietarul A intenționează:

i) să taie toți eucaliptii din zonă și să vândă lemnul, precum și să împrejmuiască o parte din arbori și tufe pentru a-i proteja de vite;

Proprietarul A poate tăia eucaliptii fără a obține nicio autorizație etc., deoarece zona care face obiectul intervenției nu este desemnată ca fiind protejată. În cazul în care suprafața ar fi acoperită de statutul protejat al turbăriei, Proprietarul A ar trebui să treacă prin procedurile de evaluare a mediului (secțiunea 5). Pentru a vinde lemnul, Proprietarul A ar trebui să solicite o autorizație de exploatare a masei lemnoase de la ocolul silvic. Este posibil să fie necesare aprobări sau autorizații suplimentare în funcție de ocolul silvic relevant. În

vedere că o astfel de modificare de destinație ar implica probabil cel puțin unele lucrări de renovare cele din urmă, pentru a împrejmuia arborii și tufișurile, Proprietarul A trebuie să solicite o autorizație de construire, chiar dacă gardul are o utilizare temporară.

ii) să construiască o mică ascunzătoare pentru observarea păsărilor cu vedere spre turbărie, împreună cu accesul necesar la ascunzătoare.

Ar fi necesară o autorizație de construire dacă lucrările de construcție propuse sunt enumerate în subsecțiunea 4.2. Același lucru ar fi valabil și pentru construirea accesului la ascunzătoare. Accesul este de obicei aprobat prin aceeași autorizație de construire ca și construcția. Totuși, în cazul în care există doar o potecă pe terenul privat, fără lucrări suplimentare necesare pentru acces, este posibil să nu fie necesară o autorizație de construire.

iii) să transforme casa cu 5 dormitoare într-o pensiune pentru WWOOF (WWOOF este o comunitate internațională în care vizitatorii își plătesc șederea lucrând în ferme ecologice) pentru a-i ajuta în timpul executării proiectelor de resălbăticire, precum și un loc pentru organizarea de ateliere despre resălbăticire.

Ar fi necesară o autorizație de construire dacă lucrările propuse pentru transformarea casei cu 5 dormitoare într-o pensiune sunt enumerate în subsecțiunea 4.2. Cu toate acestea, având în vedere și consolidarea, este posibil ca o autorizație de construire să fie necesară.

Trebuie menționat faptul că PUG în vigoare ar permite probabil și furnizarea de servicii de cazare de tip hostel în zona respectivă. Astfel de informații ar fi disponibile prin certificatul de urbanism pentru construcții. Dacă astfel de informații nu există, autoritatea poate solicita obținerea unui PUZ pentru modificarea destinației.

5. Ce reglementări de mediu trebuie luate în considerare?

Implementarea unui proiect de resălbăticire poate avea un impact de mediu asupra terenului, astfel încât este necesar să se analizeze dacă execuția acestuia trebuie precedată de o procedură de evaluare a impactului asupra mediului. În cazul în care activitățile planificate vor avea, sau ar putea avea, un impact semnificativ asupra mediului, acestea pot necesita această evaluare de mediu prealabilă.

Este important să fim conștienți de faptul că este posibil ca activitățile de resălbăticire să nu fie întotdeauna în concordanță cu scopurile de conservare specifice ale unei zone, având în vedere că resălbăticirea care vizează restaurarea completă a ecosistemului ar putea, cel puțin pe termen scurt, să afecteze flora sau fauna deosebit de vulnerabile.

De fapt, chiar dacă obiectivul este de a îmbunătăți starea ecosistemului și/sau de a readuce peisajul la o stare mai sălbatică, este important să se confirme că nu este necesară o evaluare de mediu. Normele privind evaluarea impactului asupra mediului („**EIM**”) și alte regimuri conexe pot fi aplicabile în acest context.

5.1 Evaluarea impactului asupra mediului („**EIM**”)

Cadrul general privind EIM este stabilit în principal prin:

- OUG nr. 195/2005 privind protecția mediului („**OUG 195/2005**”);¹⁰
- Legea nr. 292/2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului, care transpune Directiva EIM („**Legea EIM**”)¹¹; și
- OUG nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice („**OUG 57/2007**”).¹²

Pentru a stabili dacă un anumit proiect va avea un efect semnificativ asupra mediului și cum să se abordeze și să se atenueze eventualele efecte negative pe care un astfel de proiect le poate avea asupra mediului, Legea EIM definește „proiectul” ca fiind *executarea lucrărilor de construcții sau a altor instalații ori lucrări, precum și alte intervenții asupra cadrului natural și peisajului*.¹³

Procedura EIM este desfășurată de autoritățile centrale sau teritoriale pentru protecția mediului („**APM**”).

5.2 Când este necesară EIM?

EIM este necesară în mod automat pentru proiectele incluse în [Anexa 1 la Legea EIM](#), care enumeră, în general, proiectele de construcții și de infrastructură de anvergură, deoarece se presupune că efectele asupra mediului sunt semnificative. Cel mai probabil, astfel de proiecte nu vor avea loc într-un context de resălbăticire.

De la caz la caz

EIM poate fi necesară și pentru lucrările enumerate în [Anexa 2 la Legea EIM](#), în cazul în care APM stabilesc că proiectul este susceptibil să aibă un impact semnificativ asupra mediului, având în vedere caracteristicile și domeniul de aplicare al proiectului în cauză. De exemplu, împădurirea / defrișarea în scopul modificării destinației terenurilor sau anumite categorii de baraje pot face obiectul EIM.

În principiu, este puțin probabil ca activitățile de resălbăticire să necesite EIM, deoarece nu este probabil ca acestea să provoace daune semnificative mediului. Cu toate acestea, în cazul în care există orice dubii, este recomandat să solicitați APM competente să emită un aviz, astfel cum se prevede mai jos.

Alte cazuri relevante pentru activitățile de resălbățire

Există cazuri în care EIM este obligatorie, chiar dacă proiectul în cauză nu este menționat în [Anexa 1 sau Anexa 2 la Legea EIM](#):

- lucrări de amenajare care pot să modifice caracteristicile actuale ale unei arii naturale protejate (e.g., restaurarea unei foste turbării). În aceste cazuri, EIM poate impune implementarea unor soluții tehnice pentru a conserva zonele de habitat natural, protejând atât funcțiile ecosistemului, cât și flora și fauna sălbatice; și
- introducerea de specii exotice. EIM servește la evaluarea impactului asupra speciilor indigene de floră și faună, enumerate în [Anexele 4A și 4B din OUG 57/2007](#) (e.g., specii de interes comunitar sau național, precum ursul brun, pisica sălbatică, bizonul, mușchiul).

5.3 Cum se stabilește dacă EIM este necesară?

APM iau în considerare anumite criterii atunci când evaluează dacă un proiect trebuie sau nu să facă obiectul unei EIM, cum ar fi:

- *Caracteristicile proiectelor*
 - dimensiunea și conceptul proiectului;

- utilizarea resurselor naturale, în special a solului, terenurilor, apei și biodiversității;
- cantitatea și tipurile de deșeuri generate/gestionate;
- poluarea și alte efecte negative;
- riscurile de accidente și/sau dezastre majore relevante pentru proiect; și
- riscuri pentru sănătatea umană (e.g., din cauza contaminării sau poluării);
- *Amplasarea proiectelor*
 - categoria actuală și aprobată de folosință a terenurilor; și
 - disponibilitatea, calitatea și capacitatea de regenerare a resurselor naturale;
- *Tipuri și caracteristici ale impactului potențial*
 - importanța și extinderea în spațiu a impactului (e.g., zona geografică și dimensiunea populației care poate fi afectată);
 - natura, inclusiv natura transfrontalieră, a impactului; și
 - intensitatea și complexitatea impactului etc.

5.4 Procedura EIM

Toate proiectele care fac obiectul EIM înainte de a fi aprobate trebuie să solicite APM competente emiterea *autorizației de mediu*, care este documentul elaborat ca urmare a procedurii EIM.

Procedura EIM cuprinde următoarele etape:

- **Etapa de evaluare preliminară:** această etapă urmărește să stabilească dacă amplasamentul proiectului este identificat în raport cu ariile naturale protejate și dacă proiectul este situat pe apă sau legat de apă.
- **Etapa de încadrare:** în această etapă, se analizează toate documentele care au fost prezentate de solicitant și se desfășoară consultări publice. În final, APM competentă decide dacă proiectul necesită EIM; dacă nu este necesară EIM, procedura se încheie.
- **Etapa de stabilire a domeniului de aplicare:** APM competentă decide domeniul de aplicare al EIM, ceea ce înseamnă că stabilește ceea ce trebuie să fie inclus în Raportul EIM care trebuie elaborat de solicitant (Raportul EIM poate include, printre altele, descrierea proiectului și a impactului acestuia asupra mediului, precum și măsurile de atenuare a oricăror efecte negative potențiale). Acest raport face, de asemenea, obiectul consultării publice.

- **Etapa de revizuire:** Raportul EIM este analizat de APM competentă și, în urma unei audieri publice, aceasta decide dacă emite autorizația de mediu.

Rețineți că, în cazul lucrărilor de amenajare care necesită EIM și, ulterior, o autorizație de mediu, aceasta trebuie obținută înainte de solicitarea autorizației de construire/demolare (subsecțiunea 4.2), deoarece este unul dintre elementele care trebuie depuse împreună cu cererea pentru autorizația de construire/demolare.

Procedura EIM poate include diferite evaluări în funcție de circumstanțele specifice fiecărui caz și atunci când anumite situații le impun. Două dintre acestea sunt evaluarea adecvată atunci când proiectele de dezvoltare pot avea un impact negativ asupra siturilor Natura 2000 (a se vedea subsecțiunea 5.5) și în legătură cu procedura de obținere a autorizațiilor de gospodărire a apelor pentru proiectele legate de apă (a se vedea secțiunea 7).

5.5 Există proceduri de evaluare aplicabile proiectelor de resălbăticire în ariile protejate?

Evaluarea Adecvată („EA”) are loc atunci când activitățile planificate, fie individual, fie împreună cu alte planuri sau proiecte, pot avea un impact semnificativ asupra siturilor Natura 2000.

În cazul proiectelor care fac obiectul EIM, EA va fi realizată ca parte a procesului EIM și nu este necesară o cerere separată^{14/15}.

EA are loc înainte de orice procedură de autorizare, deoarece rezultatele acesteia vor face parte din procesul decizional de acordare a autorizației. Dacă o activitate va avea sau nu un „impact semnificativ asupra zonelor menționate” este fi o chestiune de fapt care variază în funcție de obiectivele de conservare specifice ale ariei protejate și de activitățile propuse.

Programele de reintroducere, care pot afecta un sit Natura 2000, au o importanță deosebită. Deși reintroducerile de specii sunt menite să îmbunătățească mediul, regimul strict al siturilor Natura 2000, care implică protecția habitatelor și a speciilor specifice, înseamnă că este posibil ca reintroducerea anumitor specii să aibă un impact negativ asupra caracteristicilor protejate ale unui sit. Pentru mai multe informații privind reintroducerea animalelor sălbatice, consultați documentul *Resălbăticirea în România: Reintroducerea speciilor sălbatice*.

În plus, pot exista alte activități de resălbăticire care afectează un sit Natura 2000 și se aplică aceeași logică: practicienii trebuie să fie conștienți de necesitatea eventuală de a efectua o EA și de a solicita consiliere sau de a căuta informații suplimentare în materialele disponibile pentru a înțelege dacă este necesar să se respecte o EA.

Acest lucru se datorează faptului că, deși obiectivul este foarte similar, cadrul Natura 2000 funcționează diferit de resălbăticire, în sensul că primul se concentrează pe specii și habitate specifice, uneori în detrimentul sănătății ecosistemului, în timp ce resălbăticirea are o abordare mai holistică. Sănătatea unui ecosistem este benefică pentru toate speciile care trăiesc acolo, chiar dacă aceasta are un impact negativ asupra unei anumite specii sau a unui anumit habitat.

Prin urmare, ori de câte ori se planifică desfășurarea unei activități de resălbăticire în cadrul unui sit Natura 2000 sau se poate considera că un astfel de program în afara unui sit Natura 2000 poate avea un impact semnificativ asupra zonei, va fi necesară realizarea unei EA.

Astfel cum este descris mai jos, această evaluare va analiza impactul potențial al proiectului asupra obiectivelor de conservare a sitului Natura 2000.¹⁶

Care este procedura EA și care sunt etapele relevante?¹⁷

EA este un proces care are ca scop evaluarea și identificarea potențialelor efecte semnificative asupra siturilor Natura 2000 și stabilirea de măsuri pentru minimizarea și/sau eliminarea acestora. Procedura EA se aplică nu numai atunci când există certitudine, ci și atunci când există probabilitatea ca proiectul să producă efecte semnificative, indiferent dacă activitățile vor avea loc în interiorul sau în afara unui sit Natura 2000. Această probabilitate

există în cazul în care existența unor impacturi semnificative asupra sitului nu poate fi exclusă.¹⁸

Ce înseamnă „impact semnificativ”? Orientările în vigoare pentru punerea în aplicare a EA - Ghidul EA¹⁹ - prevăd că stabilirea caracterului „semnificativ” al unui impact va depinde de caracteristicile specifice și de condițiile de mediu ale sitului Natura 2000 în cauză, luând în considerare, în special, obiectivele de conservare și caracteristicile ecologice ale acestuia. Importanța variază în funcție de factori precum amploarea impactului, tipul, durata, intensitatea, momentul, probabilitatea, impactul cumulativ și vulnerabilitatea habitatelor și speciilor în cauză.²⁰

Procedura EA este activată atunci când autoritatea competentă pentru protecția mediului, după efectuarea unei evaluări inițiale, decide că proiectul se încadrează în sfera de aplicare a procedurii EA.²¹

Pe scurt, procedura EA are patru etape neconsecutive, descrise mai jos. Acest lucru înseamnă că procedura se poate încheia în orice etapă fără a le parcurge pe toate. De fapt, cu cât se aplică mai puține etape unui proiect, cu atât mai bine, deoarece înseamnă că s-a stabilit că proiectul, cum ar fi un program de reintroducere, nu va avea un impact negativ semnificativ asupra sitului Natura 2000.

- În cadrul **evaluării inițiale**, solicitantul va notifica autorității competente intenția sa de a implementa un proiect de resălbăticire și va

prezenta documentele justificative. Autoritatea competentă va analiza documentele justificative pentru a decide dacă proiectul poate avea un impact prin care acesta să fie supus unei proceduri EA:

- dacă se decide că proiectul nu reprezintă un potențial impact negativ semnificativ, procedura se încheie aici, iar proiectul poate continua sub rezerva altor autorizații relevante etc.; sau
- în cazul în care se decide că proiectul poate avea un potențial impact negativ semnificativ și necesită desfășurarea procedurii EA, proiectul trece la etapa următoare.

Menționăm că activitățile neesențiale nu vor fi permise în zonele restricționate ale siturilor Natura 2000 care sunt supuse celor mai înalte niveluri de protecție. Orice astfel de propunere prezentată pentru evaluarea inițială va fi respinsă.

- În **etapa de clasificare**, solicitantul furnizează informații suplimentare - memoriul de prezentare - pentru a ajuta autoritatea competentă să determine impactul proiectului asupra sitului Natura 2000 prin aplicarea procedurii de evaluare adecvată:
 - dacă concluzia este că impactul nu este semnificativ, proiectul este aprobat, iar procedura se încheie aici; sau

- dacă concluzia este că proiectul propus poate avea un potențial impact negativ semnificativ, este necesar ca proiectul să treacă în etapa următoare.
- În etapa **studiului EA**, solicitantul își va prezenta studiul care va fi analizat de autoritatea competentă pentru a evalua impactul eventual al proiectului propus asupra sitului Natura 2000, ținând seama de obiectivele de conservare ale acestuia. Autoritatea competentă va evalua, de asemenea, dacă pot apărea impacturi asupra integrității sitului și calitatea măsurilor propuse pentru a reduce impactul, precum și soluțiile alternative:
 - în cazul în care decizia este de acceptare a studiului EA, proiectul este aprobat, iar procedura EA se încheie aici;
 - în cazul în care decizia este de respingere a proiectului, deoarece soluțiile alternative identificate nu elimină sau nu reduc impactul negativ asupra sitului Natura 2000 și nu există niciun motiv imperativ de interes public pentru realizarea proiectului, proiectul nu este aprobat, iar procedura EA se încheie aici; sau
 - în cazul în care se decide că proiectul trebuie realizat din motive imperative de

interes public major legate de beneficiile pentru mediu, invocate și justificate de titular, proiectul trece la etapa următoare, chiar dacă soluțiile alternative sunt considerate suficiente pentru a reduce/elimina impactul negativ semnificativ.

- **Etapa măsurilor compensatorii** se va aplica atunci când nu există soluții alternative și când impactul negativ persistă. Aceasta este ultima alternativă pentru punerea în aplicare a unui proiect care are un impact negativ semnificativ asupra unui sit Natura 2000. Este puțin probabil ca această etapă să fie aplicabilă în cazul unui proiect de resălbăticire, cum ar fi un program de reintroducere de specii.

Ce ar trebui să pregătească practicienii pentru evaluarea inițială?

Având în vedere complexitatea unei potențiale proceduri de EA, practicienii ar trebui să solicite asistență tehnică atunci când își pregătesc cererea, pentru a se asigura că depun o cerere cât mai completă posibil.

Practicienii trebuie să depună o cerere semnată, însoțită de următoarele informații, la autoritatea competentă pentru protecția mediului:²²

- Date generale și amplasarea proiectului:

- denumirea proiectului;
- amplasarea proiectului, inclusiv poziția / distanța față de situl (siturile) Natura 2000, precum și coordonatele zonei proiectului (perimetru / perimetre, inclusiv toate locațiile și elementele constructive ale proiectului);²³
- datele de identificare ale persoanei sau ale organizației responsabile pentru proiect, inclusiv:
 - numele;
 - adresa, telefonul, adresa de e-mail; și
 - reprezentanții legali/autorizați;
- dovada includerii, e.g., a locației de eliberare, în planurile de urbanism/amenajare teritorială aprobate/adoptate, în zonele de protecție prevăzute în aceste planuri și/sau în alte planuri/programe;
- Descrierea sumară a proiectului: o scurtă descriere a programului și a etapelor necesare pentru implementarea sa; și
- Hărți și alte elemente vizuale, cum ar fi certificatul de urbanism și planurile relevante.

Ce presupune evaluarea inițială?

Odată ce a primit cererea, autoritatea competentă pentru protecția mediului trebuie să parcurgă trei etape:

- Să analizeze cererea depusă de practician;
- Să verifice amplasarea proiectului preconizat; și
- Să utilizeze informațiile furnizate de solicitant pentru a completa o listă de verificare pentru a identifica siturile Natura 2000 potențial afectate de proiect (e.g., un program de reintroducere) și eventualele măsuri restrictive din planul de gestionare a sitului.

Ghidul EA ajută practicienii să anticipeze dacă va fi necesară o EA. Este mai probabil ca un proiect să necesite o EA atunci când există:

- situri Natura 2000 intersectate de proiect;
- situri Natura 2000 învecinate (considerate ca fiind situate în zona de influență a proiectului);
- situri Natura 2000 desemnate pentru specii protejate cu comportament de mobilitate ridicată care pot ajunge în zona proiectului; și/sau
- situri Natura 2000 a căror conectivitate sau continuitate ecologică poate fi afectată de punerea în aplicare a proiectului.

Dintre aceste patru situații, în contextul unui program de reintroducere, prezența speciilor protejate cu un comportament de mobilitate ridicată reprezintă cel mai probabil motiv de îngrijorare.

În concluzie, este important de menționat faptul că, în această etapă a evaluării inițiale, autoritatea competentă pentru protecția mediului nu analizează dacă proiectul are un impact semnificativ asupra unui sit Natura 2000.

*Un ecocampus în Carpații Meridionali.
Vlad Braga / Rewilding Europe*

Exemplu

Proprietarul B este un pasionat de plante și este interesat în special de o specie indigenă - strugurii ursului (Arctostaphylos uva-ursi), clasificată ca specie de importanță națională (OUG 57, Anexa 4B). Proprietarul B știe că specia în cauză a existat în regiune, dar a dispărut din cauza presiunii umane. Proprietarul B a fost în contact cu un proiect de cercetare care lucrează la conservarea acestei specii în altă parte și dorește să aloce o parte din terenul său pentru refacerea speciei. Solul și clima sunt de o calitate excepțională pentru proiect. De asemenea, terenul se află într-un sit Natura 2000. Proprietarul B poate reintroduce această specie în conformitate cu normele aplicabile?

Reintroducerea speciilor de plante de importanță comunitară și națională care necesită protecție strictă necesită emiterea unei autorizații de mediu („AM”) și avizul favorabil al Academiei Române.

Primul pas pentru Proprietarul B ar fi să contacteze APM competentă din zona în care intenționează să reintroducă strugurii ursului. Acest prim contact va permite Proprietarului B să obțină informații precise și adecvate despre proiectul său, dar și să informeze autoritățile competente cu privire la planurile sale, ceea ce ar putea fi util atunci când acestea analizează cererea pentru AM.

Proprietarul B trebuie apoi să îndeplinească pașii necesari, astfel cum sunt descriși în secțiunea 2 din *Resălbătirea în România: Reintroducerea speciilor sălbatice*. Trebuie menționat faptul că Proprietarul B poate fi nevoit să solicite reînnoirea anuală a AM, ceea ce necesită noi etape și documente (a se vedea subsecțiunile 2.5 și 2.6 din *Resălbătirea în România: Reintroducerea speciilor sălbatice*).

Deoarece amplasamentul pentru reintroducere se află într-un sit Natura 2000, impactul potențial

trebuie să fie evaluat înainte de a se putea continua. Acest lucru va fi realizat de autoritatea competentă, începând cu evaluarea inițială descrisă în secțiunea 3 din *Resălbătirea în România: Reintroducerea speciilor sălbatice*.

În perioada de valabilitate a AM, Proprietarul B trebuie să respecte condițiile acesteia și, în cazul în care apar modificări semnificative, trebuie să notifice autoritatea competentă și să suspende toate activitățile până când autoritatea emite noi orientări / confirmă că poate continua. Nerespectarea acestei obligații poate duce la anularea AM. După încheierea programului de reintroducere, Proprietarul B trebuie să notifice autoritatea competentă.

6. Drepturi de pășunat

Drepturile de pășunat reprezintă dreptul de a pășuna animale pe un teren adecvat aparținând unei alte persoane, fie că este vorba de o altă persoană fizică sau juridică. Drepturile de pășunat includ dreptul de a trece și de a rămâne pe

terenurile de pășunat atâta timp cât este necesar sau posibil sau după cum s-a convenit între părți.

Drepturile de pășunat sunt importante pentru resălbătirea peisajelor în care se intenționează să se utilizeze pășunatul natural pentru numeroasele

beneficii pe care le aduce. Aceste beneficii includ protejarea și refacerea mozaicurilor de vegetație cu niveluri ridicate de biodiversitate și absorbție a carbonului.

6.1 Cum sunt reglementate drepturile de pășunat?

Cadrul general privind drepturile de pășunat este reglementat de Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente („**OUG 34/2013**”).²⁴

Pajiștile, cum ar fi pășunile și fânețele, sunt zone agricole destinate producerii de furaje, iarbă și alte plante erbacee pentru pășunatul animalelor. Administrarea pajiștilor se stabilește prin amenajamente pastorale (i.e., documente care includ măsurile tehnice, organizatorice și economice necesare pentru îmbunătățirea și exploatarea pajiștilor) elaborate de consiliile locale și valabile pentru toate pajiștile situate în unitatea administrativ-teritorială. Pentru reglementarea perioadelor și condițiilor de pășunat, consiliile locale pot aproba și alte reglementări locale privind pășunatul.

În general, este interzis pășunatul pe terenurile agricole între 6 decembrie și 24 aprilie, cu două excepții:²⁵

- Proprietarul animalelor pășunate este și proprietarul terenurilor de pășunat;
- Proprietarul animalelor pășunate are un drept de proprietate asupra terenului sau are acordul scris al proprietarului terenului, care

trebuie, de asemenea, înregistrat la unitatea administrativ-teritorială.

6.2 Cum se obțin drepturile de pășunat?

Drepturile de pășunat pot fi dobândite prin acorduri încheiate cu proprietarii de terenuri (fie entități publice sau private/persoane fizice). Aceste acorduri urmează de obicei un model furnizat de autoritățile locale și trebuie să reflecte dispozițiile impuse prin amenajamentele pastorale. Nu există vreo cerință specifică pentru înființarea unei ferme care să permită pășunatul animalelor. Totuși, trebuie îndeplinite anumite condiții (e.g., animalele trebuie să fie înregistrate la autoritățile competente).

În cazul în care proprietarul pășunilor intenționează să transfere dreptul de proprietate, noul proprietar este obligat să respecte categoria de folosință a terenului. Această categorie poate fi modificată numai în situații excepționale (e.g., pentru lucrări legate de securitatea națională și siguranța publică, programe de dezvoltare locală, regională sau națională, exploatarea resurselor minerale etc.), cu scoaterea terenului din circuitul agricol (subsecțiunea 3.2).

Exemplu

Proprietarul C a achiziționat o proprietate cu pajiști naturale care formează insule în cadrul unei păduri cu specii indigene de arbori. O parte din pădure se reface lent în urma unui incendiu de vegetație anterior, în care arbuștii invazivi devenit predominanți. Proprietarul C intenționează:

i) să introducă o rasă veche de bovine și să utilizeze pășunea pentru pășunat extensiv;

Deși pășunatul extensiv nu este enumerat printre activitățile care necesită EIM, Proprietarul C ar trebui să notifice APM competentă cu privire la introducerea rasei vechi de bovine pentru a evalua dacă trebuie efectuată EIM.

Întrucât Proprietarul C este proprietarul terenului, nu este necesar să dobândească drepturi de pășunat. Dacă Proprietarul C nu ar fi proprietarul terenului, ar trebui să încheie un acord și să obțină consimțământul scris pentru a utiliza pășunea ca teren de pășunat.

ii) să înlăture toate gardurile interioare, cu excepția zidurilor exterioare care definesc limitele proprietății. Acest lucru ar permite vitelor să folosească pădurea ca pășune împădurită, contribuind astfel la refacerea

ecosistemului pe care speciile invazive îl afectează.

Pentru îndepărtarea gardurilor, Proprietarul C ar trebui să solicite o autorizație de demolare și să verifice cu autoritățile competente ce aprobări ar fi necesare înainte de a demara procedura de obținere a autorizației de demolare. Având în vedere existența unei păduri cu specii indigene, Proprietarul C ar trebui să solicite asistență tehnică pentru a înțelege cum să procedeze și dacă există restricții în vigoare

În concluzie, atât pășunile pentru pășunat extensiv, cât și pășunile împădurite sunt considerate terenuri agricole, astfel încât modificările pe care Proprietarul C intenționează să le pună în aplicare nu necesită nicio acțiune suplimentară privind destinația terenurilor pentru a schimba natura pășunatului.²⁶

7. Dam removal

În peisajele de resălbăticire pot exista baraje de mici dimensiuni care au fost instalate pentru a ajuta la drenarea solului și pentru a oferi o sursă permanentă de apă pentru animale. Deși iazurile artificiale pot fi binevenite pentru a stimula biodiversitatea unui peisaj, poate fi necesară îndepărtarea barajelor învechite, deoarece acestea blochează curgerea naturală a râurilor și pâraurilor.

În cazul în care se planifică îndepărtarea unui baraj de mici dimensiuni, această notă oferă informații utile pentru întrebările care pot apărea în timpul înlăturării barajului. Totuși, vă recomandăm să întreprindeți toate acțiunile necesare pentru a preveni orice deteriorare a terenului și a proprietăților învecinate.

Cadrul general privind îndepărtarea barajelor este reglementat de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 244/2000 privind siguranța barajelor („**OUG 244/2000**”²⁷ și de Ordinul nr. 119/2002 al pentru aprobarea Procedurii de trecere în conservare, postutilizare sau abandonare a barajelor („**Procedura privind barajele**”).²⁸

7.1 Ce este un baraj?

Un baraj este definit ca orice lucrare hidrotehnică cu o structură existentă sau propusă, capabilă să asigure acumularea permanentă sau nepermanentă de apă, de deșeuri industriale lichide sau solide depozitate sub apă (e.g., din industria chimică, industria energetică) a căror rupere poate provoca pierderea necontrolată a conținutului, cu efecte negative importante asupra mediului social, economic și/sau natural.

Definiția legală²⁹ nu face distincție între baraje de dimensiuni mici și mari, deci se aplică ambelor tipuri de baraje. Practicienii care doresc să dreneze un baraj de dimensiuni mici / iaz pe un teren privat pentru a uda culturile sau pentru a adăpa animalele trebuie să ia în considerare pașii descriși mai jos și se recomandă solicitarea de consiliere tehnică și juridică.

7.2 Autorizații suplimentare și EIM

În contextul resălbăticirii, este important de reținut că barajele și alte instalații proiectate să rețină sau să stocheze permanent volume de apă mai mici de 10 milioane m³ fac obiectul evaluării APM competente privind necesitatea unei EIM.

Dezafectarea și îndepărtarea barajului ar trebui efectuate în baza unei *autorizații de demolare* eliberate de autoritatea publică competentă (a se vedea subsecțiunea 4.1). În plus, trebuie obținut și un aviz de gospodărire a apelor de la Administrația Națională „Apele Române” înainte de obținerea unei astfel de autorizații, astfel cum se detaliază în continuare

Avizul de gospodărire a apelor³⁰

Avizul de gospodărire a apelor prevede reglementările tehnice și juridice pentru operarea sau exploatarea proiectelor noi și existente legate de ape.³¹

Pentru obținerea avizului de gospodărire a apelor, solicitantul trebuie să depună o cerere însoțită de documentația tehnică (elaborată de un tehnician specializat), precum și de documentele necesare.³² Cererea se depune la administrația bazinală de apă din zona în care este amplasat proiectul. Atât solicitantul, cât și expertul care a elaborat documentația tehnică sunt responsabili pentru acuratețea datelor și informațiilor cuprinse în cerere.³³

Acordarea avizului de gospodărire a apelor poate fi exceptată în cazul anumitor activități, cum ar fi:³⁴

- Măsuri de combatere a eroziunii solului;

- Regularizarea cursurilor de apă, apărarea și consolidarea malurilor, consolidarea de albii și praguri de fund, lucrări de dirijare a apei; sau
- Regularizarea scurgerii pe versanți și corecții de torenți.

Pe scurt, în cazul în care un practician dorește să înlăture un baraj de pe terenul său, există trei autorizații principale pe care trebuie să le aibă în vedere:

- Autorizația de mediu, în cazul în care APM a decis că este necesară o EIM;
- Autorizația de demolare; și
- Avizul de gospodărire a apelor de la autoritățile române de apă, dacă nu este exceptat.

Recomandăm cu tărie să contactați autoritățile competente înainte de a lua orice decizie și să obțineți toate informațiile necesare privind autorizațiile și documentația necesare pentru dezafectarea și îndepărtarea unui baraj.

7.3 Posibile obligații de luat în considerare

În conformitate cu Procedura privind barajele, este responsabilitatea proprietarului barajului să își asume toate cheltuielile pentru dezafectarea și îndepărtarea unui baraj, precum și să se asigure că nu există probleme de curgere a apei care pot

provoca daune terenului sau proprietăților învecinate.

În cazul în care, în loc să îndepărteze barajul, proprietarul intenționează să îi atribuie o altă utilizare, normele privind postutilizarea barajelor impun un set de măsuri și lucrări de implementare pentru a asigura noua funcționalitate a barajului în condiții de siguranță.³⁵

În cazul abandonării unui baraj (e.g., baraje finalizate sau nefinalizate care nu mai pot fi exploatate sau reutilizate din cauza imposibilității tehnice sau a costurilor excesiv de ridicate și care, în același timp, reprezintă un pericol potențial pentru populație și mediu), proprietarul este responsabil de adoptarea unui set de măsuri și lucrări pentru dezafectarea barajului, reconstrucția ecologică a zonei și asigurarea debitelor corespunzătoare, inclusiv a celor maxime, în secțiunea barată inițial.³⁶

Abandonarea unui baraj necesită o documentație specială întocmită de proprietar, inclusiv:³⁷

- Nota de fundamentare a solicitării de abandonare a barajului;
- Avizul de gospodărire a apelor;
- Acordul de protecție a mediului; și
- Avizul administrației publice locale și centrale și aprobarea din partea autorității de mediu competente.

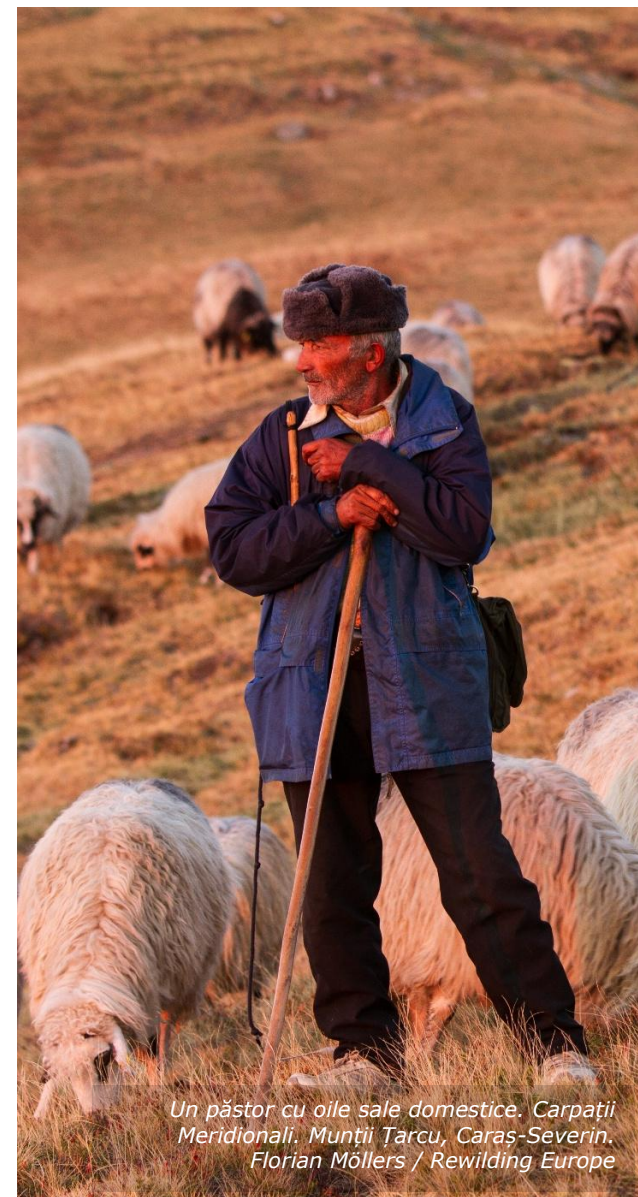
Lucrările de dezafectare a unui baraj și de restaurare ecologică sunt efectuate de către proprietar, în timp ce autoritățile publice competente se ocupă de documentul sau înregistrarea oficială care detaliază inspecția și acceptarea lucrărilor finalizate.³⁸Acest document include, de obicei, informații privind părțile implicate, domeniul de aplicare al lucrărilor revizuite, orice observații sau probleme constatate în timpul inspecției și recepția oficială a lucrărilor. Acesta servește drept document juridic care confirmă că dezafectarea și refacerea ecologică au fost finalizate în mod satisfăcător pentru părțile implicate.

Exemplu

Proprietarul B intenționează să refacă cursul natural al pâ râului care traversează terenul său. Acest lucru ar necesita îndepărtarea unui baraj de mici dimensiuni care a fost folosit pentru irigații, oprirea culturilor și permiterea succesiunii naturale. Acest lucru ar schimba natura mixtă a terenului într-un mod dinamic, deoarece ar depinde de succesiunea sezonelor și de volumul de apă.

Autoritatea competentă ar trebui notificată în legătură cu îndepărtarea barajului și ar trebui obținută o autorizație de demolare. Autoritatea pentru Protecția Mediului ar trebui să evalueze în continuare orice implicații potențiale de mediu ale naturii modificate a terenului și orice alte implicații, inclusiv restricțiile asupra peisajului natural.

În acest caz, având în vedere faptul că Proprietarul B urmărește să restabilească cursul natural al pâ râului, se poate argumenta că îndepărtarea barajului de mici dimensiuni constituie o măsură de combatere a eroziunii solului, o activitate exceptată de la obținerea avizului de gospodărire a apelor.

*Un păstor cu oile sale domestice. Carpații Meridionali. Munții Țarcu, Caraș-Severin.
Florian Möllers / Rewilding Europe*

Note de final:

1. Pentru textul integral al legii, vă rugăm să consultați [link-ul](#).
2. Pentru textul integral al legii, vă rugăm să consultați [link-ul](#).
3. Acest lucru se poate referi la: drepturile de proprietate asupra terenului și orice servituți de utilitate publică care îl pot împovăra; dacă terenul se află în interiorul sau în afara zonei construite, inclusiv atât terenul, cât și orice construcții asociate; stipulările din documentele de urbanism care impun un regim special asupra proprietății, cum ar fi zonele protejate sau interdicțiile de construcție permanente sau temporare. Acest lucru poate include, de asemenea, dacă proprietatea este listată ca monument istoric în România.
4. Există cinci clase de calitate, cea mai înaltă clasă incluzând terenurile de cea mai bună calitate pentru agricultură. Impactul acestei clasificări pentru practicienii în domeniul resălbățirii se referă la potențialul de a desfășura activități specifice pe teren în funcție de categoria desemnată. Potențialul de producție al terenurilor este clasificat în funcție de sol, topografie, climă și ape subterane, pe baza sistemului natural de clasificare a terenurilor arabile. Acesta este împărțit în cinci clase de calitate, de la terenuri cu soluri foarte fertile (clasa I) la terenuri impropii pentru utilizare arabilă (clasa V).
5. În parcurile naționale, utilizarea pajiștilor pentru pășunat este permisă numai cu turme aparținând membrilor comunității locale. Comunitatea poate deține sau avea dreptul de a utiliza pășunile, astfel cum este recunoscut de legislația națională în vigoare. Cu toate acestea, această utilizare este supusă aprobării administrației parcului în ceea ce privește zonele, perioadele de timp, speciile și dimensiunile turmelor, asigurându-se că habitatele naturale și speciile de floră și faună nu sunt afectate negativ.
6. În anumite situații, certificatul de urbanism trebuie obținut de la consiliul județean. De exemplu, în cazul în care lucrările de construcție sau de demolare sunt planificate pe un teren care se întinde pe mai multe municipalități, nicio primărie nu este competentă pentru emiterea documentației de autorizare, consiliul județean devenind autoritatea competentă pentru emiterea certificatului (precum și a documentației de autorizare ulterioare).
7. Certificatul de urbanism include de obicei informații privind:
 - *regimul juridic al proprietății*, respectiv dreptul de proprietate asupra imobilului și servituțile de utilitate publică; amplasarea terenului în interiorul sau în afara zonei construite; prevederile documentației de urbanism care stabilesc un regim special al imobilului, cum ar fi zonele protejate, interdicțiile permanente sau temporare de construire sau dacă terenul este înscris în lista monumentelor istorice din România, precum și altele prevăzute de lege;
 - *regimul economic al proprietății*, respectiv destinația actuală a terenului, destinațiile admise sau interzise ale terenului în baza prevederilor urbanistice aplicabile, reglementările fiscale specifice;
 - *regimul tehnic al proprietății*, respectiv procentul de ocupare a terenului, coeficientul de utilizare a terenului, dimensiunile minime și maxime ale parcelelor, racordarea la rețelele de utilități, suprafața construită admisă pe parcela respectivă, circulația și accesul pietonal și auto, locurile de parcare necesare, alinierea terenului și a construcțiilor la străzile care delimitează terenul, înălțimea minimă și maximă admisă etc.
8. Documentația anexată la cererea de autorizație de construire trebuie să includă (i) certificatul de urbanism; (ii) documentele care atestă titlul de proprietate asupra terenului împreună cu un extras de carte funciară (această dovadă poate consta într-un contract de vânzare-cumpărare, contract de donație, hotărâre judecătorească etc.); (iii) proiectul tehnic pentru autorizarea lucrărilor de construcție; (iv) avizele și autorizațiile necesare prevăzute în certificatul de urbanism (care pot include avizele pentru utilități, rețele de comunicații, prevenirea și stingerea incendiilor, avizele de mediu și sanitare și, în cazurile aplicabile, EIM); (v) dovada plății impozitelor aplicabile.
9. Articolul 11 din Legea construcțiilor.
10. Pentru textul integral al legii, vă rugăm să consultați [link-ul](#).
11. Pentru textul integral al legii, vă rugăm să consultați [link-ul](#).
12. Pentru textul integral al legii, vă rugăm să consultați [link-ul](#).
13. Astfel cum este definit la articolul 2 punctul 5 litera e) din Legea 292/2018.
14. OUG 57, articolul 28 alineatul (4). De asemenea, Legea EIM ([Legea 292/2018](#) privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului), articolul 4 alineatul (2), și [Procedura](#) aferentă.
15. Legea EIM, articolul 5 alineatul (2).
16. OUG 57, articolul 28 alineatul (2).
17. OUG 57, articolul 28 alineatul (3): EA se realizează în conformitate cu [Ordinul ministrului mediului, apelor și pădurilor nr. 1682/2023](#) pentru aprobarea [Ghidului metodologic](#) privind evaluarea adecvată a efectelor potențiale ale planurilor sau proiectelor asupra ariilor protejate de importanță comunitară, astfel cum a fost modificat („Ghidul EA”).
18. Ghidul EA, partea 2 - Concepte.

19. OUG 57, articolul 37 alineatul (3) și anexa 6, litera (a).
20. Ghidul EA, partea 2 - Concepte.
21. Ghidul EA, partea 3.A - Evaluarea inițială și [Anexa 1](#).
22. Ghidul EA, partea 3.A - Evaluarea inițială și procedura legislativă privind EIM, [Anexa 5A](#).
23. Ghidul EA, [Anexa 6](#).
24. Pentru textul integral al legii, vă rugăm să consultați [link-ul](#).
25. În conformitate cu articolul 23 alineatul (1) din Legea nr. 407/2006.
26. În conformitate cu articolul 2 din Legea nr. 18/1991.
27. Pentru textul integral al legii, vă rugăm să consultați [link-ul](#).
28. Pentru textul integral al legii, vă rugăm să consultați [link-ul](#).
29. Conform definiției de la punctele 81 și 82 din Anexa 1 la Legea nr. 107/1996.
30. Procesul de obținere a avizului de gospodărire a apelor este aprobat prin Ordinul nr. 3147/2023 al Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor.
31. Inclusiv apele de suprafață, apele subterane, zona de coastă, stâncile, linia de coastă, plajele marine, apele maritime interioare, marea teritorială, zona economică exclusivă și platoul continental.
32. Astfel cum se prevede la articolul 17 din Ordinul nr. 3174/2023.
33. În conformitate cu articolul 15 alineatul (4) din Ordinul nr. 3174/2023. Documentația tehnică și trebuie să demonstreze următoarele:
 - respectarea cerințelor din Legea apelor nr. 107/1996;
 - punerea în funcțiune a lucrărilor și respectarea prevederilor din autorizația de gospodărire a apelor pe parcursul execuției lucrărilor de investiții;
 - măsurile luate și propuse pentru minimizarea efectelor negative rezultate din lucrările supuse autorizării;
 - asigurarea debitului de servitute în albia cursurilor de apă;
 - măsurile și lucrările existente pentru asigurarea gestionării durabile a resurselor de apă;
 - respectarea prevederilor Legii nr. 278/2013 privind prevenirea și controlul integrat al poluării provenite din activități industriale, în ceea ce privește gospodărirea și calitatea apelor.
34. În conformitate cu articolul 6 din Ordinul nr. 3174/2023.
35. În conformitate cu articolul 4 din Procedura privind barajele.
36. În conformitate cu articolul 5 alineatul (2) din Procedura privind barajele.
37. În conformitate cu articolul 20 din Procedura privind barajele.
38. În conformitate cu articolul 23 din Procedura privind barajele.

Contactați-ne

Mai multe informații despre resălbăticire și problemele abordate în această notă de orientare sunt disponibile pe site-urile web ale [The Lifescape Project](#) și [Rewilding Europe](#).

Dacă aveți întrebări, vă rugăm să contactați:

Elsie Blackshaw-Crosby

E: elsie.blackshaw@lifescapeproject.org

Catarina Prata

E: catarina.prata@lifescapeproject.org

Mulțumiri

Mulțumiri Rewilding Romania pentru că a împărtășit experiențele lor practice de resălbăticire în România. Mulțumiri, de asemenea, Clifford Chance LLP pentru sprijinul juridic acordat în elaborarea acestei note informative.

Această publicație nu tratează neapărat toate subiectele importante și nu acoperă toate aspectele subiectelor pe care le abordează. Nu este concepută pentru a oferi consultanță juridică sau de altă natură. Nu ar trebui să presupuneți că studiile de caz se aplică situației dumneavoastră și vă recomandăm să solicitați consultanță juridică specifică.